

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/216/2016
Identifikačné číslo spisu:	7715202503
Dátum vydania rozhodnutia:	28.06.2017
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7715202503.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne MATEX, s. r. o., so sídlom vo Veľkých Kapušanoch, Veškovce 1194, zastúpenej Mgr. Štefanom Jakabom, advokátom v Košiciach, Nerudova 9, proti žalovanej AGRO - Land SK s. r. o., so sídlom v Malčiciach 200, zastúpenej splnomocnenkyňou Advokátska kancelária Illeš, Šimčák, Brösl, s. r. o., so sídlom v Košiciach, Štúrova 27, o nahradenie prejavu vôle, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 7C/71/2015, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 31. júla 2015 sp. zn. 5Co/415/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) zhora označeným uznesením zmenil uznesenie Okresného súdu Michalovce (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) zo 4. marca 2015 č. k. 7C/71/2015-33. Tým prvoinštančný súd vyhovel návrhu žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia zákazom žalovanej nakladať s jej spoluvlastníckym podielom (17/432) na nehnuteľnosti (pozemku) v obci a katastrálnom území T., bližšie označenej vo výroku a to previesť vlastnícke (spoluvlastnícke) právo darom, scudzením tretej osobe alebo zámenou za iné nehnuteľnosti s tretou osobou, či zaťažiť nehnuteľnosti záložným právom, vecným bremenom alebo zabezpečovacím prevodom práva v prospech tretej osoby, ako aj previesť užívacie práva odplatným alebo bezodplatným titulom na tretie osoby (dať ich do nájmu, podnájmu či bezodplatného užívania). Zmena uznesenia prvoinštančného súdu spočívala výlučne v obmedzení trvania nariadeného predbežného opatrenia na dobu jedného roka (so zamietnutím návrhu nad takto ustanovený rámec odvolacím súdom). Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie považoval právo žalobkyne, ktorému sa mala za pomoci predbežného opatrenia poskytnúť dočasná ochrana, za osvedčené, považoval však za primerané limitovať trvania takéhoto zabezpečovacieho prostriedku dobou jedného roka.

2. Proti takémuto uzneseniu odvolacieho súdu podala včas dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“). Navrhla, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zmenil úplným zamietnutím návrhu na predbežné opatrenie, resp. toto zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila odňatím jej možnosti konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ a c/ a § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O. s. p.“). K tomu podľa nej došlo nepreskúmateľnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu, považovanou za postup odnímajúci účastníkom možnosť konať pred súdom i konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu, keď najmä odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu nedáva odpoveď na žiaden z jej rozhodujúcich argumentov.

3. Žalobkyňa navrhla dovolanie odmietnuť, poukazujúc na jeho neprípustnosť, ustálenú v inej obdobnej veci Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) sp. zn. 6 Cdo 359/2015, ako aj na dôvodnosť nariadenia predbežného opatrenia.

4. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „C. s. p.“). Najvyšší súd, prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie tu bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení O. s. p. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov C. s. p. o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a 2 C. s. p.), ako aj ďalšieho základného princípu o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

5. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas, po preskúmaní prípustnosti dovolania dospel k záveru, že toto nielenže smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, ale dovolateľke v tomto prípade chýba i status osoby oprávnenej (subjektívne) na podanie dovolania a napokon v tejto konkrétnej veci je tu i tretí dôvod, pre ktorý muselo byť vylúčené zaoberanie sa dovolaním vecne.

6. Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním bolo možné napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťal. O. s. p. upravoval prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 239.

7. Ustanovenie § 239 O. s. p. v odsekoch 1 až 2 pripúšťalo dovolanie proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu, resp. uzneseniu vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska a za určitých podmienok aj proti potvrdzujúcemu uzneseniu (ak a/ odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, keďže má ísť po právnej stránke o rozhodnutie zásadného významu alebo b/ ide o uznesenie o priznaní, príp. nepriznaní účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky). V zmysle odseku 3 rovnakého zákonného ustanovenia však dovolanie nebolo prípustné, ak šlo o uznesenia o príslušnosti, predbežnom opatrení, súdnych poplatkoch, oslobodení od súdnych poplatkov, prerušení alebo neprerušení konania, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj u tých uznesení o veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

8. Predmetom preskúmania dovolacím súdom je v tomto prípade fakticky potvrdzujúce a len formálne zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu, u ktorého v porovnaní s jemu predchádzajúcim uznesením súdu prvej inštancie k jedinej zmene došlo časovým obmedzením trvania predbežného opatrenia. Táto zmena však bola ku prospechu žalovanej (obmedzovanej predbežným opatrením) a naopak v neprospech žalobkyne, čo okruh osôb so subjektívnym oprávnením brojiť proti takémuto výsledku konania na odvolacom súde zužovalo na žalobkyňu (ktorá dovolanie nepodala) a naopak z neho logicky vyradovalo žalovaných. Keďže predmetom rozhodovania tu bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia,

prípustnosť dovolania výslovne vylučuje i ustanovenie § 239 ods. 3 O. s. p.

9. Dovolanie by vzhľadom na práve uvedené mohlo byť procesne prípustné (tu rozumej za predpokladu jeho podania tým, kto v dôsledku rozhodnutia odvolacieho súdu utrpel ujmu na právach, ktorú naopak v prvej inštancii nezaznamenal) len, ak by v konaní, v ktorom bolo dovolaním napádané uznesenie vydané, došlo k niektorej z procesných väd zakladajúcich tzv. zmätočnosť konania podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Toto ustanovenie pripúšťalo dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a/alebo g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Nie je pritom relevantné tvrdenie dovolateľky o existencii niektorej vady uvedenej v práve odcitovanom ustanovení, ale len zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k takejto vade skutočne došlo.

10. Dovolaťka procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

11. Najvyššiemu súdu preto ostávalo len posúdiť, či by mohla byť dôvodnou tá námietka dovolateľky, podľa ktorej mal odvolací súd svojím postupom odňať účastníkovi konania v tejto veci (dovolaťke) možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) tým, že svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil (urobil ho nepreskúmateľným).

12. Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Štruktúru práva na odôvodnenie rozsudku v rozhodnom čase rámcovo upravovalo ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p., ktoré primerane platilo aj na rozhodnutia vydané v procesnej forme uznesení (§ 167 ods. 2 O. s. p.), pričom obe tieto normy sa uplatňovali aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá (nemusí) odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového (dnes prvoinštančného) rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, keď z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé len všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II. ÚS 76/ 07).

13. Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Pri vyjdení z takéhoto stanoviska má odvolací súd za to, že obsah spisu v prejednávanej veci neposkytuje žiaden podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť právnej vety stanoviska. Dovolaním napádané uznesenie totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokúvanej veci, obsah odvolania i záver o správnosti úvah, na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie. Treba pritom mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozhodnutia odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozhodnutím vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu.

14. Dovolateľka tak nedôvodne argumentovala nepreskúmateľnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu, pričom za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv účastníka; ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivo (o aký prípad tu ale nešlo).

15. Napokon, ak by aj nič z vyššie uvedeného nemalo platiť, nešlo tu opomenúť, že odvolací súd trvanie predbežného opatrenia obmedzil na jeden rok, jednoročná lehota plynúca od 7. septembra 2015 (odo dňa doručenia uznesenia odvolacieho súdu žalobkyni ako druhej z účastníčok) uplynula rovnaký deň nasledujúceho roka (2016) a rozhodnutie napádané dovolaním ešte pred riadnym predložením veci dovolaciemu súdu (ku ktorému došlo až 29. novembra 2016) zaniklo inak (čo podľa O. s. p. predstavovalo samostatný - nech aj do nového procesného kódexu už neprevzatý - dôvod odmietnutia dovolania, v tejto súv. por. tiež § 243b ods. 5 a § 218 ods. 1 písm. e/ O. s. p.).

16. Ak teda dovolanie nebolo prípustné podľa § 239 ods. 1 - 3 O. s. p., nešlo usúdiť na existenciu tvrdenej procesnej vady v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 ods. 1 O. s. p., najvyššiemu súdu neostávalo iné, než dovolanie ako procesne neprípustné i podané naň subjektívne neoprávnenou osobou odmietnuť (§ 447 písm. b/ aj c/ C. s. p.) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napádaného uznesenia odvolacieho súdu.

17. O náhrade trov dovolacieho konania potom rozhodnuté bolo podľa § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p., keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinila dovolávajúca sa žalovaná, právo na náhradu trov preto vzniklo žalobkyni a súdu končiacemu dovolacie konanie podľa aktuálnej úpravy procesného práva prislúcha rozhodnúť len o nároku na náhradu, čím v zmysle záverov bližšie zdôvodnených napr. v uznesení najvyššieho súdu zo 4. apríla 2017 sp. zn. 7 Cdo 123/2016 treba rozumieť rozhodnutie o všetkom s výnimkou určenia výšky náhrady, poťažne platobného miesta v prípade zastúpenia na náhradu oprávnenej strany advokátom (o ktorých podľa § 262 ods. 2, resp. § 263 ods. 1 C. s. p. patrí rozhodnúť súdu prvej inštancie).

18. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.